

[Socialministeren.]

ven — for at beskytte børnene og de unge — den mulighed at gribe ind i forældremyndighedens udøvelse, når dette må skønnes at være påkrævet af hensyn til barnets og den unges velfærd.

I situationer, hvor der ikke hos forældrene er forståelse for den trufne beslutning, kan det ikke udelukkes, at modsætningsforholdet i særlige tilfælde kan udvikle sig således, at forældrene til det yderste vil søge at hindre beslutningens gennemførelse; er der i sådanne tilfælde begrundede formodninger om, at der fysisk vil blive lagt hindringer i vejen, anviser § 34 i lov om børne- og ungdomsforsorg den udvej, at børne- og ungdomsværnet om fornødent kan forlange bistand af politiet til fuldbyrdelse af den trufne beslutning, hvilket vil sige, at det er børne- og ungdomsværnet, der må skønne, om det er påkrævet at søge denne bistand.

For et forsorgsområde, der som børne- og ungdomsforsorgen bygger på et princip om, at iværksættelse af støtteforanstaltninger så vidt muligt bør ske i forståelse med forældremyndighedens indehaver, ligger det i sagens natur, at anvendelse af magt bør have undtagelsens karakter og i øvrigt, når det skønnes nødvendigt, anvendes på en så lidt provokerende måde som muligt. I overensstemmelse hermed er det derfor i socialministeriets cirkulære af 10. oktober 1966 om børne- og ungdomsværnenes virksomhed fastsat, at begæring om politiets bistand må begrænses til tilfælde, hvor gennemførelsen af en beslutning kun kan sikres ved magtanvendelse, eller hvor der er fare for, at dette kan blive nødvendigt. For at sikre, at de tilfælde, hvor børne- og ungdomsværnet skønner det nødvendigt at anmode politiet om bistand, får et så skånsomt forløb som muligt, er det endvidere i cirkulæret fastsat, at børne- og ungdomsværnene kan henstille, at politiuniform ikke anvendes under afhentning eller ledsagelse af børn og unge.

På den givne anledning skal jeg udtale, at hverken socialministeriet eller justitsmini-

steriet har fundet holdepunkter for den opfattelse, at der på det omhandlede område i almindelighed kan tales om urimelige eller fejlagtige skøn fra de lokale myndigheders side og dermed om anvendelse af en provokerende fremgangsmåde med henblik på at sikre, at børn og unge får den bistand, de har behov for; da det på den anden side drejer sig om udøvelsen af et meget vanskeligt skøn, kan det naturligvis ikke udelukkes, at der i ganske enkelte situationer bliver tale om et hændelsesforløb, der efter den almindelige opfattelse i befolkningen går ud over grænserne for det rimelige, hvilket naturligvis må beklages.

Som konklusion kan jeg sige, at jeg finder de givne retningslinier rimelige og i harmoni med de principper, der ligger bag børne- og ungdomsforsorgen, men at jeg vil være indstillet på ved given lejlighed på ny at indskærpe overholdelsen af disse retningslinier over for børne- og ungdomsværnene.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 33) findes i tidenden sp. 880).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 105 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om udøvelse af tandlægevirksomhed. (Tandplejere).

(Lovforslaget (nr. 34) findes i tillæg A. sp. 517, fremsættelsen i tidenden sp. 292).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Grete Hækkerup (S):

Det foreliggende lovforslag om ændring af lov om udøvelse af tandlægevirksomhed drejer sig om at gøre det lovligt for tandlægerne at anvende medhjælpere til instrumentel behandling af patienter.

Man kan sige, at det er sidste led af en længere udvikling. Efter forhandlinger her i tinget i midten af 1960'erne vedtoges det at søge oprettet en uddannelse af medhjælpere for tandlæger. Disse medhjælpere benævnes tandplejere, og uddannelsesstiden fastsattes til 2 år.

Det første hold bliver færdigt nu til sommer. For at de kan komme i arbejde, er det altså nødvendigt, at den foreslåede ændring vedtages. Forslaget var fremsat af den tidligere regering, men blev forsinket på grund af valget. Socialdemokratiet kan anbefale forslaget og håber på en hurtig vedtagelse.

Erlendsson (FP):

Jeg kan på fremskridtspartiets vegne give forslaget fuld tilslutning. Det er fornuftigt og rigtigt at undgå at anvende overkvalificeret arbejdskraft til teknisk enkle og rutinemæssige opgaver, så de kostbart og langvarigt uddannede odontologiske specialister, som tandlægerne jo er, kan koncentrere sig om de mere krævende opgaver inden for deres fag.

Når der i lovforslaget ikke er fastsat regler for den del af tandplejernes virksomhed, der kan betragtes som ikke-instrumentel, så regner jeg med, at der her er tale om undersøgelse for visse tandskader, en slags foreløbig eller simplere kortlægning af tandstatus, der eventuelt skal verificeres af tandlægen, samt sådanne forebyggende behandlinger som fluorpensling og lakering af udsatte tænder. Dette synes jeg giver lejlighed til at spørge, om det ikke var tidspunktet at opnå en ordning med de praktiserende tandlæger om profylaktiske børneundersøgelser på samme

måde som den ordning, man har med de praktiserende læger.

Ved sådanne regelmæssige gratis undersøgelser fra den spæde barnealder — tidspunktet skal naturligvis forhandles med tandlægerne — vil mange tandskader kunne forebygges, skader, som få år senere vil være både meget tidrøvende og meget kostbare at råde bod på. Disse tandplejere vil være særdeles velegnede til at gå ind i en sådan opgave. Hvis ordningen kan indføres snart, opnås bl. a., at tandplejerne med det samme kan rykke ind på den plads, hvor de gør mest gavn. Hvis det ikke sker, så går de nok til den offentlige tandpleje, hvad den næppe bliver billigere af. Jeg tænker her specielt på skoletandplejen eller børnetandplejen, som den nu er døbt om til. Det er en samfundsmæssig dyr ordning, både hvad angår etableringsudgifter og driftsudgifter. Samtidig må det siges, at på det tidspunkt, mange børn første gang kommer til tandeftersyn, er der ofte allerede sket store skader.

Jeg vil gerne nævne nogle udgiftstal for børnetandplejen. Fra Kommunernes Landsforening har jeg fået oplyst, at udgifterne for folkeskolen for regnskabsåret 1971-72 beløber sig til godt 151 mill. kr. Nyere tal kan ikke fremskaffes fra landsforeningen, men jeg har tallene fra en middelstor bykommune på 35.000 indbyggere. Her lyder budgettet for 1973-74 på 1,5 mill. kr., dækkende 3.500 børn fra 1.-6. klasse inklusive.

Hvis man ud fra disse tal prøver at udregne den sandsynlige udgift for en tilsvarende dækning for hele landet — den omtalte kommunes 35.000 indbyggere udgør jo 0,7 pct. af den samlede befolkning på 5 mill. — får man, at udgifterne på landsbasis bliver 214 mill. kr. for disse børn fra 1.-6. klasse.

Hvis tandplejen skal dække 8 årgange fra skolegangens begyndelse til det 15. år, så drejer det sig i dag om en udgift på 285 mill. kr.

Det er måske ikke så imponerende sammenlignet med så mange andre store beløb, der diskuteres her i tinget, men at det er store tal, får man måske bedre indtryk af, når man ser, hvor omfattende det personale er, som røgter børnetandplejen i den pågældende kommune, hvor altså nu 3.500 børn er under tilsyn. Det drejer sig om 6 heltidsansatte tandlæger plus 1 deltidsansat med